

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Onderwijsvrijheid en onderwijskansen

1 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn (één van de volgende):

(De problematiek rond de scholen voldoet aan twee kenmerken die een probleem tot een politiek probleem maken:)

- De situatie van lange wachtlijsten voor sommige scholen in combinatie met de eenzijdige samenstelling van de overgebleven scholen wordt als **ongewenst verschijnsel**/bijeffect van onderwijsvrijheid beschouwd 1
- In Nijmegen wordt met de invoering van een centraal aanmeldsysteem een oplossing gezocht door (nieuw gemeentelijk) **overheidsbeleid** / omdat het een probleem is waarmee de (Nijmeegse) **overheid** zich bemoeit 1

of

- Er is sprake van **tegenstrijdige belangen** waarbij **overheidsbeleid** nodig is om het probleem op te lossen. Hier botst het belang van de zeggenschap/keuzevrijheid van de ouders met het belang van eerlijker onderwijskansen. De gemeente Nijmegen voert een aanmeldsysteem in om deze strijd op te lossen 2

of

- Er is sprake van met elkaar **botsende waarden**, namelijk de waarde van vrijheid van onderwijs en de waarde gelijkheid (van kansen). De **overheid** beslist welke waarde in welke mate voorrang krijgt: de gemeente Nijmegen voert een aanmeldsysteem in om hierin meer evenwicht te brengen 2

2 maximumscore 2

- Uitvoer/output 1
- Het besluit van de gemeente om een centraal aanmeldpunt in te voeren is genomen 1

Opmerking

Het antwoord conversie/omzetting/beleidsbepaling mag niet goed gerekend worden.

Vraag	Antwoord	Scores
3	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Het verschijnsel van de verzuiling 	1
	Voorbeeld van een goede uitleg:	
	<ul style="list-style-type: none"> Tijdens de verzuiling had iedere zuil op basis van levensbeschouwing haar eigen organisaties op alle terreinen van het maatschappelijk leven. Iedere zuil kende zo ook haar eigen scholen / katholieke kinderen zaten op katholieke scholen, kinderen van protestants-christelijke huize op protestants-christelijke scholen, liberalen of niet-religieuzen op openbare scholen 	1
4	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> Bij gespreide verantwoordelijkheid zijn naast de overheid ook maatschappelijke organisaties verantwoordelijk voor de inrichting van de samenleving 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Enerzijds heeft de regering een zorgplicht voor het onderwijs (lid 1) / zorgt de overheid voor openbaar onderwijs (lid 3) / staan in de wet de kwaliteitseisen die de overheid stelt (lid 2 en 5) / verschaft de overheid voldoende financiële middelen (lid 7) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Anderzijds bepaalt het bijzonder onderwijs zelf hoe het onderwijs eruitziet (lid 5) / mag het bijzonder onderwijs zelf bepalen welke boeken en andere leermiddelen het gebruikt (lid 6) / mag het bijzonder onderwijs zelf bepalen welke onderwijzers lesgeven (lid 6) 	1
5	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Onderwijs moet voor iedereen beschikbaar zijn / openbaar onderwijs is voor iedereen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Voorbeelden van een juist ander kenmerk zijn (één van de volgende): 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – Onderwijs behoort tot de zaken die van algemeen belang geacht worden, maar die moeilijk via de markt kunnen worden aangeboden. – Iedere burger draagt bij aan de bekostiging van het onderwijs via de belastingen / Onderwijs wordt merendeels betaald uit de algemene middelen. 	
6	maximumscore 2	
	<p>Het is niet effectief/doelmatig dat het onderwijsbeleid beoogt scholen in een wijk te mengen, terwijl door het huisvestigingsbeleid de wijk verkleurt. Dat duidt op verkokering: het langs elkaar heen werken van verschillende overheidsdiensten / een gebrekkige coördinatie en eenheid van beleid.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
7	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een vooroordeel is een opvatting die niet – of onvoldoende – op feiten berust, maar op enkele ervaringen / op ‘horen zeggen’ • Een vooroordeel drukt een verwachting uit die veelal negatief is • In het citaat staat dat er volgens de inspectie heel veel goede zwarte scholen zijn / dat uit onderzoek blijkt dat de instroompercentages van allochtone leerlingen in het hoger onderwijs spectaculair zijn gestegen / dat uit vergelijkend onderzoek blijkt dat de schoolprestaties van de allochtone leerling in Nederland in vergelijking met andere landen goed zijn (De opvatting dat ‘zwarte scholen slechte scholen zijn’, is dus onvoldoende feitelijk en een vooroordeel.) 	<p>1 1 1</p>
8	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Standpunt A: sociaaldemocratische stroming: meer gelijke kansen (gelijkheid) / actieve rol overheid / opkomen voor sociaal zwakkeren • Standpunt B: christendemocratische stroming: gespreide verantwoordelijkheid • Standpunt C: liberale stroming: individuele vrijheid / terughoudende overheid 	<p>1 1 1</p>
	<p><i>Opmerking</i> <i>Alleen aan een juiste stroming met een juist uitgangspunt, 1 scorepunt toekennen.</i></p>	
9	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • medewetgevende taak • controlerende taak 	<p>1 1</p>
10	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van een juiste functie (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – commentaarfunctie/opiniefunctie: Vink geeft haar commentaar op de ongewenste effecten van de Nederlandse schoolsituatie, bijvoorbeeld wanneer zij stelt dat er minder moet worden gekeken naar segregatie op basis van etniciteit en meer naar segregatie op basis van sociaaleconomische achtergronden / dat er een overlap bestaat tussen sociaaleconomische achterstand en etnische afkomst / dat het ongewenst is voor een kennismaatschappij dat veel talenten onvoldoende worden opgeleid. – controlefunctie/waakhondfunctie: Door te stellen dat Nederland een van de meest gesegegreerde schoolsystemen van alle westerse landen heeft / dat er veel talent in Nederland (onder alle bevolkingsgroepen) miskend wordt, legt zij de vinger op een zere plek bij de beoordeling van het Nederlandse beleid. 	

Vraag	Antwoord	Scores
	<p>– onderzoeksfunctie: Vink heeft het leerlingenbestand van Nederlandse scholen vergeleken met die van andere westerse landen op afkomst en op de verdeling van achterstandsleerlingen / Vink doet als onderwijsjournalist onderzoek naar de Nederlandse situatie en naar de effecten van beleid in landen als Engeland en de Verenigde Staten.</p>	
	per juiste functie met een bijpassend voorbeeld uit de tekst	1
11	maximumscore 2	
	Twee van de volgende kenmerken met voorbeeld:	
	– De stichting probeert het overheidsbeleid te beïnvloeden. “Verder lobbyen ze bij politici” (regel 9) / “Sondorp vertelt over het succes van het lobbywerk door ouders ... staan ze er nu een stuk meer voor open” (regels 38-43)	
	– De stichting vormt een intermediair tussen burgers en overheid. “Bovendien zorgt de stichting ervoor dat ouders mee kunnen praten over spreidingsbeleid en over de manier waarop in een gemeente aan gemengde scholen wordt gewerkt.” (regels 26-30) / “Deze stichting zet zich ... en ondersteunt zo’n 100 ouderinitiatieven” (regels 20-24) / “... gemeenten ... staan ... er nu een stuk meer voor open” (regels 40-43)	
	– De stichting richt zich op één specifiek terrein. “Deze stichting zet zich samen met ouders ervoor in om segregatie in het onderwijs tegen te gaan” (regels 20-23)	
	per juiste reden met bijpassend voorbeeld	1
12	maximumscore 4	
	• De eerste barrière is het erkend krijgen van problemen als politieke problemen	1
	• De tekst spreekt van ouders uit het hele land die vanaf 1995 zich inzetten voor het mengen van scholen. De stichting ondersteunt 100 ouderinitiatieven	1
	• De tweede barrière is het gehoor krijgen bij politieke partijen en bij de overheid. Deze moeten de politieke wens zo belangrijk vinden dat deze op de politieke agenda komt	1
	• Het probleem van segregatie in het onderwijs is erkend als politiek probleem omdat het de aandacht heeft van de overheid. In de tekst wordt gesteld dat gemeenten er een stuk meer open voor staan om iets tegen onderwijssegregatie te doen / De startsubsidie van het ministerie is een belangrijke indicatie voor het nemen van de tweede barrière op landelijk niveau	1